

Onderwerp ENSIA verantwoording Haarlem 2021	
Nummer	2022/380516
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
Afdeling	CC
Auteur	Hut, F.J.
Telefoonnummer	023-5114955
Email	fhut@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Het ENSIA-proces combineert horizontale en verticale verantwoording, waarin de gemeente zelfevaluaties uitvoert en formeel door het bestuur laat vaststellen. Vastgestelde en getekende documenten gaan vervolgens naar toezichthouders.</p> <p>De volgende documenten worden met dit collegebesluit formeel vastgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verantwoordingsrapportage Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO)• Verantwoordingsrapportage WOZ (Waardering Onroerende Zaken)• Collegeverklaring Informatiebeveiliging DigiD en Suwinet <p>Voor DigiD is een verbeterplan opgesteld. De voortgang van dit plan wordt gemonitord.</p>
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de Commissie Bestuur. Als onderdeel van de Informatienota Informatiebeveiliging komt de ENSIA verantwoording in juni aan de orde in de Commissie Bestuur.
Relevante eerdere besluiten	n.v.t. (verplicht verantwoordingsproces)
Besluit College d.d. 29 maart 2022	<p>1. Het college stelt de volgende documenten over het jaar 2021 vast:</p> <ul style="list-style-type: none">• Bijlage 1 - Verantwoordingsrapportage 2021 Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO)• Bijlage 2 - Bestuurlijke verantwoordingsrapportage WOZ• Bijlage 3 - Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet Gemeente Haarlem <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

1. Inleiding

Het ENSIA-proces combineert horizontale en verticale verantwoording, waarin de gemeente zelfevaluaties uitvoert en formeel door het bestuur laat vaststellen. Vastgestelde en getekende documenten gaan vervolgens naar toezichthouders.

Voor DigiD aansluitingen en voor gebruik van Suwinet geldt bovendien dat een onafhankelijke IT auditor de situatie per 31 december controleert, dat een verbeterplan wordt gemaakt voor iedere norm waaraan niet volledig wordt voldaan, en dat de IT auditor controleert dat de inhoud van door het college vastgestelde documenten en bijlagen overeenkomt met eerder gedane waarnemingen.

De uiterste inleverdatum van de stukken – waar nodig beoordeeld en afgetekend door de auditor – is 30 april. De ENSIA antwoorden over informatiebeveiliging zijn onderdeel van de Informatienota Informatiebeveiliging van juni.

2. Besluitpunten college

Het college stelt de volgende documenten over het jaar 2021 vast:

- Bijlage 1 - Verantwoordingsrapportage 2021 Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO)
- Bijlage 2 - Bestuurlijke verantwoordingsrapportage WOZ
- Bijlage 3 - Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet Gemeente Haarlem

3. Beoogd resultaat

Op basis van vastgestelde documenten kan het verplichte verantwoordingsproces worden vervolgd.

4. Argumenten

Voor Suwinet is met externe ondersteuning het hele normenkader vertaald in een controleprogramma, en is per controlestap gespecificeerd welk bewijsmateriaal daarvoor moet worden aangeleverd. Dit heeft geleid tot een audit die in één keer het goede resultaat heeft opgeleverd.

Voor DigiD is veel werk besteed aan het vervangen van een softwarecomponent in de websites, een paar kleine punten moeten nog worden opgelost om weer voor de audit te kunnen slagen.

5. Risico's en kanttekeningen

BAG

De Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) bevat gegevens over adressen en gebouwen en deze worden centraal beschikbaar gesteld via de Landelijke Voorziening (LV-BAG). Het Kadaster beheert de LV-BAG en stelt de gegevens beschikbaar aan de diverse afnemers. Organisaties met een publieke taak, zoals ministeries, waterschappen, politiekorpsen en veiligheidsregio's, zijn verplicht de authentieke gegevens uit de registraties te gebruiken.

Uit de zelfevaluatie blijkt dat de Haarlemse BAG in 2021 85% scoort, terwijl de landelijke normscore 75% is. Deze ENSIA score was drie jaar terug 96%, het jaar daarna 80% en vorig jaar 78%. De resultaten zijn door de uitvoering van het verbeterplan in 2021 verbeterd.

In het verbeterplan is een hogere BAG-kwaliteit nagestreefd door een optimalisatie van binnengemeentelijke processen, verbetering van de informatieverstrekking naar de BAG en meer gebruik te maken van het berichtenverkeer tussen de BAG en de Basisregistratie Personen (BRP) en het terugmeld-mechanisme van het Kadaster.

De samenwerking met de gemeenschappelijke regeling Cocensus, bij de verwerking van geconstateerde verschillen in de luchtfoto over aanpassingen aan gebouwen, is per 1-1-2021 tijdelijk tot stand gebracht voor het project 'transitie gebruiksoppervlakte BAG-WOZ'. Dit betreft de gehele keten van luchtfoto – BGT – BAG – WOZ. Voor 2022 en verder is de structurele samenwerking met Cocensus op dit punt verkend. Hiermee kan zowel de volledigheid en juistheid van de BAG - BGT-registratie als van de WOZ-registratie worden verbeterd.

De keten van inwinning, verwerking, databeheer, toegankelijk maken van data en datagebruik beïnvloedt, net als in eerdere jaren, nog wel de score. Het gaat dan met name over het niet altijd binnen de wettelijke termijnen verwerken van wijzigingen. Dit speelt bij de verwerking van definitieve pand geometrieën aan de hand van geconstateerde verschillen in de luchtfoto. Ook speelt dit bij het overschrijden van de wettelijke afhandeltermijn bij de verwerking van constatering van onbekende bouwwerken en meldingen. Door een eerdere bezuiniging geeft de afdeling Vergunningen, Handhaving en Toezicht (VTH) hier geen prioriteit aan. Uitblijven van een terugkoppeling van VTH van de start en gereed-meldingen naar de BAG belemmert de samenwerking met andere ketenpartners (BGT en BRP), vermindert de kwaliteit van de gegevens in de BAG en kan (op termijn) de dienstverlening nadelig beïnvloeden.

BGT

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is een gedetailleerde (in vaktaal: grootschalige) digitale kaart van heel Nederland. Daarin worden alle objecten als gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen op een eenduidige manier vastgelegd. Het Kadaster beheert de LV-BGT en stelt de gegevens voor hergebruik beschikbaar. Het doel van de BGT is de hele overheid gebruik te laten maken van dezelfde basisgegevens over de grootschalige topografie van Nederland.

Uit de zelfevaluatie blijkt dat de Haarlemse BGT in 2021 100% scoort, terwijl de landelijke normscore 75% is. Met deze ENSIA score is – net als in de vorige jaren - de maximale score (van 100%) behaald.

In het verbeterplan is een hogere BGT-kwaliteit nagestreefd door een optimalisatie van binnengemeentelijke processen, verbetering van de informatieverstrekking naar de BGT en meer gebruik te maken van de uitwisseling tussen de BGT en de BAG, de BGT en de objectendatabase voor

de openbare ruimte (BOR) en het terugmeld-mechanisme van het Kadaster. Hierdoor kunnen de actualiteit, volledigheid en juistheid van de BGT-registratie worden verbeterd.

In 2021 is gestart om toekomstige straatnamen (openbare ruimte labels) te leveren aan de landelijke voorziening BGT (LV-BGT). Hiermee is een actieve bijdrage geleverd aan de uitwisseling van de data met het Nationale Wegen Bestand (NWB).

De samenwerking met de gemeenschappelijke regeling Cocensus, bij de verwerking van geconstateerde verschillen in de luchtfoto over aanpassingen aan gebouwen, is per 1-1-2021 tijdelijk tot stand gebracht voor het project 'transitie gebruiksoverlappende BAG-WOZ'. Dit betreft de gehele keten van luchtfoto – BGT – BAG – WOZ. Voor 2022 en verder is de structurele samenwerking met Cocensus op dit punt verkend. Hiermee kan zowel de volledigheid en juistheid van de BGT- en BAG-registratie als van de WOZ-registratie worden verbeterd.

Een kwalitatieve hoogwaardige BGT levert op termijn een goede dienstverlening op in het kader van bijvoorbeeld het beheer van de openbare ruimte.

BRO

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond. Momenteel wordt de BRO stapsgewijs voltooid. Per stap bevat deze registratie steeds meer gegevens over de diepe en ondiepe ondergrond. Deze worden geordend op basis van zogeheten 'registratieobjecten'. In totaal gaat het om ca. 26 registratieobjecten, waaronder grondwatermonitoringsnetwerken en -putten of het geotechnisch sondeonderzoek. Die ondergrond wordt steeds belangrijker. Zo halen we drinkwater uit de ondergrond, funderen we gebouwen en infrastructuur en komen er steeds meer functies bij zoals winning van aardwarmte. Gebruik van de gegevens in de BRO bespaart op termijn kosten en tijd, omdat onderzoek naar bodem en ondergrond niet steeds opnieuw hoeft te worden uitgevoerd.

Uit de zelfevaluatie blijkt dat de Haarlems BRO in 2021 66% scoort, terwijl de landelijke normscore 60% is. Deze ENSIA score was twee jaar terug 38% en vorig jaar 45%. De stijging in de resultaten heeft zich door de uitvoering van het verbeterplan in 2021 in positieve zin doorgezet.

In het verbeterplan is een hogere BRO-kwaliteit nagestreefd door een optimalisatie van binnengemeentelijke processen, verbetering van de informatieverstrekking naar de BRO. De verbeteracties richten zich nu met name op een volledige en actuele vulling van de landelijke registratie met data die is ingewonnen in opdracht van de gemeente Haarlem. Er is hiervoor een gemeentelijk proces ingericht. Voor de uitvoering is medewerking nodig van in- en externe ketenpartners, opdrachtgevers en uitvoerders. Dat betekent dat er bewustwording, medewerking en naleving van de procesafspraken nodig is bij de bovengenoemde partijen om de benodigde gegevens op tijd te kunnen aanleveren aan de BRO-registratie.

De juiste uitvraag aan de betrokken onderzoeksbureaus is essentieel en is een randvoorwaarde op het goed en volledig terugkrijgen van de gevalideerde BRO-plichtige gegevens. In 2022 vindt opnieuw een inkoop plaats van ingenieursdiensten, in opdracht van de afdeling BBOR, door de afdeling PCM. De hiervoor genoemde verbeterpunten zullen opgenomen moeten worden in de uitvraag en bijbehorende contractstukken. Ook zal tijdens de opstart aandacht moeten zijn voor het juist aanleveren en vullen van de registratie.

De wettelijke verplichting om binnen de opbouw van de BRO: tranche 3, grondwaternetten en - monitoring, op 1 juli 2021 te implementeren is niet gehaald. De directie is hierover door de afdeling BBOR geïnformeerd. De afdeling BBOR gaat de implementatie van tranche 3: grondwaternetten en - monitoring prioriteren in 2022. Het niet voldoen aan deze wettelijke verplichting komt niet expliciet in de ENSIA totaalscore naar voren, wel in de score over de gegevenskwaliteit.

De verwevenheid van de bovengrond met de ondergrond is zodanig groot, dat het niet mogelijk is om goed beleid te ontwikkelen zonder inzicht in dat wat onder het maaiveld zit. Knelpunten bij het juist en volledig aanleveren van rapportages en onderzoeksgegevens aan de landelijke voorziening BRO levert op termijn minder goede dienstverlening op in het kader van bijvoorbeeld de aanpak van de energietransitie en klimaatadaptatie.

WOZ

De Waardering Onroerende Zaken (WOZ) bestaat naast het authentieke gegeven “vastgestelde waarde” (WOZ-waarde) ook uit de gegevens die nodig zijn om deze waarde aan zowel een onroerende zaak te relateren als aan een belanghebbende. Voor het relateren van de WOZ-waarde aan een onroerende zaak is er aan de ene kant de (van een BAG-adres afgeleide) aanduiding van een onroerende zaak en aan de andere kant de koppeling aan kadastrale percelen en/of adressen en aan BAG verblijfsobjecten, standplaatsen, ligplaatsen en/of panden. Verder wordt vastgelegd voor welke belanghebbende de WOZ-waarde van betekenis is. De naam-adres-woonplaats (NAW)-gegevens van deze belanghebbende zijn vastgelegd mede door een relatie naar de Basisregistratie Personen (BRP) of het Nationaal Handelsregister (NHR).

Sinds dit jaar verantwoordt de gemeente zich via ENSIA ook over informatiebeveiliging en informatie-architectuur van de WOZ-uitvoering aan de toezichthouder Waarderingskamer. Op deze terreinen worden aan systemen voor de WOZ-uitvoering steeds hogere eisen gesteld. Dit komt doordat de werkprocessen voor de bijhouding van informatie in grote mate worden geïntegreerd met geobasisregistraties en de geautomatiseerde systemen in toenemende mate werken met elders bijgehouden gegevens. De WOZ-uitvoering is voor Haarlem gedelegeerd aan de gemeenschappelijke regeling Cocensus.

De ENSIA organisatie heeft besloten dat iedere deelnemende gemeente de antwoorden ongewijzigd moet invoeren zoals Cocensus die heeft verstrekt. Dit heeft geleid tot het rapport dat als bijlage 2 is toegevoegd.

Er wordt niet voldaan aan de norm dat koppelingen met interne applicatie moeten worden geaudit. Volgens Cocensus zijn er geen koppelingen met interne applicaties. Het gegenereerde rode kruis lijkt daarom in dit geval een vals alarm te zijn.

Suwinet

Op peildatum 31 december 2021 wordt aan alle normen voldaan.

DigiD

Op peildatum 31 december 2021 voldoet de aansluiting voor MijnHaarlem aan alle normen.

Op peildatum 31 december 2021 voldoet de aansluiting voor www.haarlem.nl aan twee verplichte normen niet. De inschatting is dat herstelwerk met beperkte inspanning gedaan kan worden. In de tweede helft van december 2021 was alle aandacht gericht op de afhandeling van het Log4j-probleem. Daardoor is dit herstelwerk niet voor de peildatum opgepakt.

Het “slagen voor de audit” is het Leitmotiv. Blokkerende punten worden verholpen, geadviseerde verbeteringen – die niet direct blokkerend zijn – krijgen naast de andere werklust geen prioriteit. De normen worden echter regelmatig aangescherpt, wat vaak inhoudt dat een geadviseerde norm verplicht wordt gemaakt. Met ons lage ambitieniveau hebben we bij een volgende audit dan snel een probleem.

6. Uitvoering

De vastgestelde en getekende documenten worden ingeleverd bij de toezichthouders.

Het verbeterplan van DigiD voor www.haarlem.nl wordt gemonitord totdat de onvolkomenheden zijn hersteld. Dit wordt dan door een onafhankelijke auditor gecontroleerd. De toezichthouder zal over de afhandeling worden geïnformeerd.

De rapportages worden als bijlagen bij de Informatienota Informatiebeveiliging van juni geagendeerd.

7. Bijlagen

- Bijlage 1 - Verantwoordingsrapportage 2021 Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO)
- Bijlage 2 - Bestuurlijke verantwoordingsrapportage WOZ
- Bijlage 3 - Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet Gemeente Haarlem